

۴۰ بزرگ‌تراز ۳۹

حضور احتمالی کارگردان‌هایی از نسل‌های مختلف سینمای ایران از جمله کیمیایی، مؤتمن، میر کریمی، روستایی، شعبی و مهدویان تا فیلمسازان کار اولی در جشنواره چهلم ترکیب قابل توجهی را شکل داده است

شادروان / حسین نمازی

و چهره‌هایی نظیر سینا مهراد، گلاره عباسی، نازنین بیانی و بهرنگ علوی در این فیلم مقابل دوربین رفته‌اند. رویا تیموریان، رضا رویگری و بهرام ابراهیمی نیز در آن ایفای نقش کرده‌اند. «شادروان» دومین فیلم نمازی است و فیلمبرداری آن مهر امسال به پایان رسید.

عباس نادران و حسین نمازی هم امسال فیلمی برای جشنواره ارسال کرده‌اند. «شادروان» که با عنوان یک فیلم اجتماعی معرفی شده، زندگی خانواده‌ای حاشیه‌نشین در شهر تهران را روایت می‌کند. «شادروان» را بنیاد فارابی و حوزه هنری تهیه کرده‌اند.

صورت فلکی / حسین دارابی

«صورت فلکی» به کارگردانی حسین دارابی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفا - که نویسندگی آن را احسان تقفی برعهده داشته - محصول دیگری از حوزه هنری است که برای حضور در جشنواره چهلم فجر اعلام آمادگی کرده است. صورت فلکی نیز درامی خانوادگی - اجتماعی معرفی شده است. فیلمنامه «صورت فلکی» را احسان تقفی و مهدیه عین‌اللهی نوشته‌اند. در خلاصه این فیلم اینطور آمده است: «این فیلم روایتگر تشویش‌های زنی است در آستانه از دست دادن تمام زندگی‌اش». مرزا زارعی و بهروز شعبی زوج اصلی فیلم «صورت فلکی» را شکل می‌دهند و وحید بهبانی، سیواش طهمورت، سولماز غنی، امین میری، علیرضا نابینی و بازیگر خردسال کوثر حیدری دیگر بازیگران آن هستند.

ضد / امیرعباس ربیعی

فیلم سینمایی «ضد» یکی دیگر از محصولات حوزه هنری است که به یکی از موضوعات ملتبه ابتدای انقلاب اسلامی می‌پردازد و تاکنون تصویری از آن در رسانه‌ها منتشر شده است که به فضای ابهام‌آمیز آن زمنه است. این فیلم به کارگردانی امیرعباس ربیعی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شعبی، درامی سیاسی است که در بستر یکی از حوادث مهم و ملتبه ابتدای انقلاب اسلامی روایت می‌شود. نویسندگی «ضد» را حسین تراب‌نژاد بر عهده داشته و در آن بازیگرانی همچون مهدی نصرتی، لیلیا زارع، لیندا کیانی، نادر سلیمانی، مهشید جوادی و... به ایفای نقش پرداخته‌اند. اگرچه این فیلم خود را برای حضور در جشنواره چهلم فجر آماده می‌کند اما گفته شده هنوز فیلمبرداری آن ادامه دارد.

مردبازنده / محمدحسین مهدویان

یکی دیگر از فیلم‌هایی که هنوز تصویربرداری آن ادامه دارد و خود را برای رسیدن به جشنواره آماده می‌کند، «مردبازنده» محمدحسین مهدویان است. این فیلم که جزئیات قابل توجهی درباره آن منتشر نشده، با بازی زوج «زخم کاری» یعنی رعنا آزادی‌ور و جواد عزتی در حال تصویربرداری است. فیلمنامه این اثر توسط حسین حسینی، ابراهیم امینی و محمدحسین مهدویان نوشته شده است و امیر بنان همراه سیدمحسن حجازی‌دهقانی تهیه‌کنندگی آن را بر عهده دارند.

ملاقات خصوصی / امیربنیان

فیلم دیگری که امیر بنان آن را تهیه‌کنندگی می‌کند، «ملاقات خصوصی» به کارگردانی امید شمس است. پری‌ناز ایزدیار، هوتن شکیبی، ریما رامین‌فر، رویا تیموریان، سیواش چراغی‌پور، شیرین آقا کاشی، نادر فلاح، حسین پارسایی و... گروه بازیگران «ملاقات خصوصی» را تشکیل می‌دهند. فیلمنامه این اثر به صورت مشترک توسط امید شمس، علی سرانگ و بهمن ارک نوشته شده و روایتگر داستانی عاشقانه است. بهمن ارک، کارگردان فیلم «پوست» به عنوان مشاور کارگردان در این پروژه سینمایی حضور دارد و علی مجیدی سرمایه‌گذار این فیلم است.

خائن‌کشی / مسعود کیمیایی

پایان رسید. داستان فیلم در دهه ۳۰ می‌گذرد و روایتگر ماجرابی از یک دزد است که تیر خورده و به دام پلیس افتاده اما پیش از رفتن به زندان، تمام دارایی‌اش را به دوست صمیمی‌اش می‌سپارد اما رقیفش خیانت کرده و امانتدار خوبی نیست و همین ماجرا سبب می‌شود برای محاکمه رفیق خاننش از زندان فرار کند و این آغاز ماجرابی تازه است. امیر آقایی، مهران مدیری، سارا بهرامی، پانتا بهرام، حمیدرضا آذرنگ، پولاد کیمیایی، فرهاد آئیش، نرگس محمدی و سام درخشانی از بازیگران این فیلم هستند.

مسعود کیمیایی تنها فیلمساز از میان هم‌نسلان خود است که با «خائن‌کشی» به جشنواره چهلم فجر خواهد آمد. «خائن‌کشی» به تهیه‌کنندگی علی اوجی و تدوین سپیده عبدالوهاب آماده حضور در جشنواره است. در توضیحاتی ناظر به این فیلم آمده است: داستان فیلم «خائن‌کشی» درباره رفاقت و مردمداری است که ماجرابی ملی شدن صنعت نفت را نیز در مسیر داستان خود دارد. هم‌زمان با ۲۹ اسفند و روز ملی شدن صنعت نفت، سکانس‌های مربوط به این رخداد تاریخی فیلمبرداری و به

برادران لیل، تفریق و شب، داخلی، دیوار

گفته می‌شود «سعید روستایی» نیز با سومین فیلمش «برادران لیل» برای دیده شدن در جشنواره چهلم تلاش می‌کند. اگر چه فهرستی از بازیگران این فیلم در رسانه‌ها منتشر شد که بعد با تکذیب عوامل پروژه رویه‌رو شد اما به نظر می‌رسد این پروژه به دنبال پیش رفتن در سکوت خبری است. نوید محمدزاده یکی از بازیگرانی بود که نامش در فهرست بازیگران «برادران لیل» آمده بود. محمدزاده در فیلم دیگری با عنوان «تفریق» ساخته مانی حقیقی و همچنین «شب، داخلی، دیوار» به کارگردانی وحید جلیلود، ایفای نقش

مسیح، پسر مریم / علی جعفرآبادی

«مسیح، پسر مریم» یکی دیگر از فیلم‌هایی است که برای حضور در جشنواره فیلم فجر آماده می‌شود. تنها محصول سازمان اوج در جشنواره فیلم فجر، درامی اجتماعی از دهه ۵۰ شمسی است که قصای متفاوت را روایت خواهد کرد. «مسیح، پسر مریم» به کارگردانی علی جعفرآبادی و تهیه‌کنندگی مهدی فرجی و جلیل شعبانی تولید می‌شود و بازیگرانی چون امیر نوروزی، بهرام ابراهیمی، گلنوش فخرمانی، منصور نصیری و امیرا دهقانی در آن ایفای نقش می‌کنند.

از دیگر فیلم‌هایی که احتمال حضورشان در جشنواره فیلم فجر وجود دارد، می‌توان به «شیرگرد»، «خانه شیشه‌ای»، «ژاپاتا»، «مهمانی از کارآتیپ»، «بی‌مادر» و «علفزار» اشاره کرد. امیر آقایی، روشنگر گرامی، مهشید افشارزاده و امیر حسین فتحی از جمله بازیگران «شیرگرد» ساخته فرزند مؤتمن هستند. «خانه شیشه‌ای» نیز به کارگردانی امیر پورکیان و تهیه‌کنندگی امیر سیدزاده است که با محوریت فعالیت پاپ‌آرتی‌ها و با بازی بهاره کیان‌افشار در نقش یکی تهیه‌کننده موسیقی ساخته شده است. «ژاپاتا» با نام قبلی «عموزادگان» به کارگردانی دانش اقباشاوی و تهیه‌کنندگی ایرج تقی‌پور هم از گزینه‌های احتمالی حضور در جشنواره فجر است: فیلمی که با موبایل ساخته شده و درباره دختک رنج‌خوار و پسر عموی آبادانی است که می‌خواهند فیلم بسازند اما یکی از آنها از دندان درد شدیدی رنج می‌برد و همین درد ماجرابی را به وجود می‌آورد. همچنین بهزاد فراهانی عاشقانه «مهمانی از کارآتیپ» را با فیلمنامه‌ای از حمیدرضا قطبی و تهیه‌کنندگی شهرام گیل آبادی و با بازی رضا بابک، بیوک میرزایی، شقایق فراهانی، کامران تقی و... کارگردانی کرده است. فیلم سینمایی «بی‌مادر» به کارگردانی سیدمرتضی فاطمی هم با بازی امیر آقایی، میترا حجار، پژمان جمشیدی، پردیس پورعابدینی، علی اوجی، سارا محمدی و... اولین تجربه فیلمسازی کارگردانش است که اعلام شده برای جشنواره فجر آماده می‌شود. همچنین فیلم سینمایی «علفزار» به کارگردانی کاظم دانشی و تهیه‌کنندگی بهرام رادان که مضمونی اجتماعی دارد و فیلمنامه آن بر اساس داستان‌های واقعی نوشته شده است، برای حضور در جشنواره فجر آماده می‌شود.

بهبترین اساتید هم بدون شناسایی مخاطب و نیازهایش مورد استقبال قرار نخواهد گرفت و در نقطه مقابل اگر ظرفیت مراکز پژوهشی و دانشگاه‌ها بدرستی شناخته نشود، کارکرد این دوره‌ها برای مخاطبان احتمالی نامعلوم خواهد بود.

یکی دیگر از موضوعات پر حرف و حدیث جشنواره امسال، علاوه بر حذف جشنواره جهانی فجر (که البته گفته شده با پیوست عنوان بین‌المللی در بهمن ۱۴۰۱ برگزار خواهد شد)، شیوه متفاوت داوری آثار کارگردانان کار اولی است. دبیر جشنواره فیلم فجر درباره مساله حذف بخش نگاه نو (فیلم‌های اول) که مورد توجه رسانه‌ها و فیلمسازان قرار گرفته بود، گفت: «مسابقه فیلم‌های اول نه تنها حذف نشده، بلکه فیلم‌های اول همراه تمام فیلم‌های راه‌یافته به بخش مسابقه بررسی و برای تمام رشته‌ها داوری خواهد شد.

تنها تفاوت این دوره و برخی دوره‌های گذشته، این است که بخشی جدا از بخش اصلی مسابقه سینمای ایران (سودای سیم‌رغ) برای نمایش فیلم‌های اول پیش‌بینی نشده است و این به نفع فیلم اولی‌هاست، بنابراین هر فیلم سینمایی، اعم از اینکه نخستین یا آخرین ساخته فیلمساز باشد، چنانچه واجد ارزش‌های فرهنگی و سینمایی لازم باشد، شایستگی حضور در بخش مسابقه سینمای ایران را خواهد داشت.

تنوع ژانری و موضوعی یکی از ویژگی‌های جشنواره امسال است. توجه به موضوعات واقعی و تاریخ معاصر نیز از مواردی است که در تعدادی از فیلم‌های جشنواره امسال برجسته است: جشنواره‌ای که حتماً از جشنواره بشدت ضعیف سال گذشته که هم به خاطر کرونا و هم تعداد کم فیلم‌ها، در شرایط نامناسبی برگزار شد و تعداد فیلم‌های متوسط در آن به تعداد انگشتان یک دست نمی‌رسید، بهتر خواهد بود. انطور که نقاش‌زاده گفته است، حضور پررنگ نهادها و سازمان‌ها، به آثاری منجر شده که به نظر می‌رسد سطح کیفی جشنواره امسال را ارتقا می‌دهد.

بازیگران این فیلم دیده شد. محسن کبیایی، لاله مرزان، ویشکا آسایش و کیومرث پوراحمد از جمله بازیگران «گنجهان شب» هستند. بنیاد سینمایی فارابی این فیلم را در فهرست فیلم‌های اجتماعی خود قرار داده است. این فیلم که تصویربرداری آن در خردادماه به پایان رسید، در جشنواره چهلم حضور دارد. فیلم قبلی میرکریمی در جشنواره فجر، «قصر شیرین» بود که سیم‌رغ بهترین فیلمنامه را از جشنواره دریافت کرد.

نگهبان شب / سیدرضا میرکریمی

«نگهبان شب» ساخته سیدرضا میرکریمی، یکی از فیلم‌های حاضر در جشنواره چهلم فیلم فجر است. «نگهبان شب» به نویسندگی مشترک رضا میرکریمی و محمداودوی و کارگردانی و تهیه‌کنندگی رضا میرکریمی، فیلمی پربازیگر است. سال گذشته خبری مبنی بر تست گرفتن میرکریمی برای انتخاب بازیگران این فیلم منتشر شده بود. پیش‌تر گفته شده بود نوید محمدزاده یکی از بازیگران آن است. در ادامه اما نام‌های دیگری در فهرست

خط‌نجات / وحید موسائیان

یکی دیگر از آثار فارابی در جشنواره پیش‌رو، «خط‌نجات» ساخته وحید موسائیان است که نگاهی به منطقی از تاریخ معاصر دارد. این فیلم اثر سیاسی - عاشقانه درباره انقلاب اسلامی و روزهای پایانی رژیم پهلوی، نقش آفرینی افسران مسلمان در ارتش و مبارزات آنهاست. تهیه‌کنندگی «خط‌نجات» را آریتا موگویی بر عهده داشته است و پگاه آهنگرانی، امیر آقایی، مصطفی زمانی، لادن مستوفی، حسین سلیمانی و بهناز بستان‌دوست از جمله بازیگران این فیلم هستند. فیلمبرداری «خط‌نجات» همراه به پایان رسیده است. گفته شده «خط‌نجات» یک عاشقانه سیاسی درباره انقلاب اسلامی است که در روزهای پایانی رژیم پهلوی می‌گذرد و داستانی درباره نقش آفرینی افسران مسلمان ارتش را روایت می‌کند.

حضور کارگردان‌هایی از نسل‌های مختلف سینمای ایران از جمله کیمیایی، مؤتمن، میرکریمی و روستایی تا فیلمسازان کار اولی در جشنواره چهلم ترکیب قابل توجهی را به وجود آورده است. در کنار برخی سوزهای تاریخی، تلاش فیلمسازان و عوامل پروژه‌ها برای معرفی عمده فیلم‌ها با عنوان اجتماعی هم قابل تأمل است. به نظر می‌رسد عنوان «اجتماعی» یا «خانوادگی» عنوان معناداری در توضیح فیلم‌ها نیست و روابط عمومی پروژه‌ها تلاش زیادی برای جایگزین کردن تعابیر مناسب‌تر برای توضیح معنا و مضمون فیلم‌ها نمی‌کنند. در توصیف جزئی و خلاصه بسیاری از فیلم‌های حاضر در جشنواره و عموماً فیلم‌هایی که خبری درباره آنها منتشر می‌شود، عنوان «اجتماعی» خودنمایی می‌کند.

روده‌شدن همسرش، درگیر مشکلاتی می‌شود تا خانواده‌اش را حفظ کند. رامین سهراب، جسیکا ولسف، نادر فلاح، کامران تقتی، آرمان درویش، مجید سعیدی، ارسلان قاسمی، زونوس کائلی، میلاد میرزایی، فرشید اسدالله‌پور و پیه کارای از جمله بازیگران این فیلم هستند.

لایه‌های دروغ / رامین سهراب

«لایه‌های دروغ» فیلمی به نویسندگی و کارگردانی رامین سهراب و تهیه‌کنندگی محسن صرافی است. «لایه‌های دروغ» که توسط بنیاد سینمایی فارابی حمایت شده، به موضوعی آکشن و حادثه‌ای پرداخته است. آکشن سینمایی «لایه‌های دروغ» نخستین فیلم مشترک ایران و فنلاند است که تولید آن از ۳ سال پیش آغاز شده بود و پس از مدتی وقفه، مراحل پایانی فیلمبرداری آن در بهار امسال انجام شد. داستان این فیلم درباره یک آش‌نشان سابق به نام «سام» است که پس از غیبتی ۵ ساله به کشورش ایران بازمی‌گردد و به دلیل

دسته دختران / منیر قیدی

یکی از جدی‌ترین آثار جشنواره پیش‌رو که از مدت‌ها پیش فضای تبلیغاتی مهمی پیرامون آن شکل گرفته است، «دسته دختران» ساخته منیر قیدی است. فیلم سینمایی «دسته دختران» به کارگردانی منیر قیدی و تهیه‌کنندگی محمدرضا منصوروی محصول مشترک حوزه هنری و بنیاد سینمایی فارابی است. در خبرهای مربوط به این فیلم آن را روایتی از مقاومت دختران ایرانی در روزهای آغازین جنگ که با نگاهی آزاد و بر اساس روایت‌های واقعی از مقاومت ۳۴ روزه خرمشهر به تصویر کشیده شده، معرفی کرده‌اند. این فیلم که در تمام ماه‌هایی که از تولیدش

می‌گذرد، به عنوان یکی از امیدهای اصلی جشنواره مطرح بوده، بازیگران زن مهمی دارد. نیکی کریمی، فرشته حسینی، پانتا پناهی‌ها، هدی زین‌العابدین و صدف عسگری بازیگران این فیلم هستند. به نظر می‌رسد «دسته دختران» تنها فیلم حاضر در جشنواره چهلم در ژانر سینمای دفاع مقدس است. «ویلیاها» فیلم قبلی منیر قیدی نیز در ژانر دفاع مقدس بود و در جشنواره سی‌وپنجم مورد توجه منتقدان قرار گرفت. «دسته دختران» دومین ساخته منیر قیدی است و گفته شده فیلمبرداری آن بعد از ۶ ماه تولید، بهار امسال در شهر خرمشهر به پایان رسید.